

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

۹۳۵۷۷

دانشگاه شاهرز
دانشکده کشاورزی

پایان نامه دوره دکترای رشته اقتصاد کشاورزی

بررسی اثرات سیاست های تعدیل اقتصادی بر اقتصاد ایران با
تاکید بر بخش کشاورزی

بوسیله :

حمید محمدی

استاد راهنما:

دکتر بهاء الدین نجفی

۱۳۸۶ / ۱۱ / ۱

۱۳۸۶ / ۱۱ / ۱

دیماه ۱۳۸۵

۹۳۵۷۷

به نام خدا

بررسی اثرات سیاست‌های تعدیل اقتصادی بر اقتصاد ایران با تأکید بر بخش کشاورزی

بوسیله ی :

حمید محمدی

پایان نامه

ارائه شده به دانشکده تحصیلات تکمیلی به عنوان بخشی از فعالیت های تحصیلی لازم برای اخذ درجه دکتری

در رشته‌ی:

اقتصاد کشاورزی

از دانشگاه شیراز

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

ارزیابی و تصویب شده توسط کمیته پایان نامه با درجه :
دکتر بهاءالدین نجفی، استاد بخش اقتصاد کشاورزی (رئیس کمیته).....
دکتر جواد ترکمانی، استاد بخش اقتصاد کشاورزی
دکتر محمد بخشوده، دانشیار بخش اقتصاد کشاورزی
دکتر منصور زیبایی، استادیار بخش اقتصاد کشاورزی
دکتر عبدالکریم اسماعیلی، استادیار بخش اقتصاد کشاورزی
دکتر محمدعلی سوخکیان، استادیار بخش مدیریت و حسابداری.....

دیماه ۱۳۸۵

تقدیم به :

همسر مهربان و فداکارم

و

فرزندان عزیزم

همایون و کیمیا

سپاسگزاری

اکنون که نگارش این پایان نامه به لطف خداوند منان و با راهنمایی‌های ارزنده استاد گرانقدر جناب آقای دکتر بهاءالدین نجفی که هرچند در زمینه آموزشی و پژوهشی یک الگو و در جنبه‌های اخلاقی و منش‌های اجتماعی یک اسوه می‌باشند به پایان رسیده بر خود لازم می‌دانم که از زحمات این استاد عالی مقام قدردانی و تشکر نمایم. همچنین از راهنمایی‌های ارزنده جناب آقای دکتر محمد بخشوده و دکتر منصور زیبایی نیز کمال قدردانی و تشکر را دارم. همچنین از زحمات جناب آقای دکتر اسماعیلی و دکتر جواد ترکمانی نیز سپاسگزارم. همچنین از زحمات جناب آقای دکتر سوخکیان نیز قدردانم.

همچنین بر خود واجب می‌دانم که از استاد گرامی جناب آقای دکتر غلامرضا سلطانی که در دوران تحصیلی از سرچشمه جوشان علمی و معرفتشان بهره‌ها بردم، قدردان باشم. از دوستان گرامی و بزرگوایم جناب آقای دکتر محمود صبوحی و جناب آقای دکتر عباس عبدشاهی که در دوران تحصیل از جنبه‌های علمی و اخلاقیشان بهره‌مند شدم نیز کمال تشکر را داشته باشم. از دوستان گرانقدرم جناب آقای مهندس شاهرخ شجری، مهندس زکریا فرج زاده، مهندس علیرضا نیکویی، مهندس حسن قشقایی نژاد، مهندس آیت اله کرمی، مهندس علی حسینی، مهندس مهرداد باقری، سرکارخانم مهندس شوشتریان نیز سپاسگزارم. از کارشناس محترم بخش جناب آقای مهندس عباس نجاتی همچنین آقای مهندس امیر تهور، سرکارخانم محبوبه رضایی و آقای جاویدی آزاد به خاطر مساعدت‌هایشان در طول دوران تحصیل و مخصوصاً تدوین پایان نامه بسیار سپاسگزاری می‌نمایم.

سپاسگزاری

اکنون که نگارش این پایان نامه به لطف خداوند منان و با راهنمایی‌های ارزنده استاد گرانقدر جناب آقای دکتر بهاءالدین نجفی که هرچند در زمینه آموزشی و پژوهشی یک الگو و در جنبه‌های اخلاقی و منش‌های اجتماعی یک اسوه می‌باشند به پایان رسیده بر خود لازم می‌دانم که از زحمات این استاد عالی مقام قدردانی و تشکر نمایم. همچنین از راهنمایی‌های ارزنده جناب آقای دکتر محمد بخشوده و دکتر منصور زیبایی نیز کمال قدردانی و تشکر را دارم. همچنین از زحمات جناب آقای دکتر اسماعیلی و دکتر جواد ترکمانی نیز سپاسگزارم. همچنین از زحمات جناب آقای دکتر سوخکیان نیز قدردانم.

همچنین بر خود واجب می‌دانم که از استاد گرامی جناب آقای دکتر غلامرضا سلطانی که در دوران تحصیلی از سرچشمه جوشان علمی و معرفتشان بهره‌ها بردم، قدردان باشم. از دوستان گرامی و بزرگوایم جناب آقای دکتر محمود صبوحی و جناب آقای دکتر عباس عبدشاهی که در دوران تحصیل از جنبه‌های علمی و اخلاقیشان بهره‌مند شدم نیز کمال تشکر را داشته باشم. از دوستان گرانقدرم جناب آقای مهندس شاهرخ شجری، مهندس زکریا فرج زاده، مهندس علیرضا نیکویی، مهندس حسن قشقایی نژاد، مهندس آیت اله کرمی، مهندس علی حسینی، مهندس مهرداد باقری، سرکارخانم مهندس شوشتریان نیز سپاسگزارم. از کارشناس محترم بخش جناب آقای مهندس عباس نجائی همچنین آقای مهندس امیر تهور، سرکارخانم محبوبه رضایی و آقای جاویدی آزاد به خاطر مساعدت‌هایشان در طول دوران تحصیل و مخصوصاً تدوین پایان نامه بسیار سپاسگزاری می‌نمایم.

چکیده

بررسی اثرات سیاست های تعدیل اقتصادی بر اقتصاد ایران با تاکید بر بخش کشاورزی

به وسیله ی:

حمید محمدی

در این مطالعه، ابتدا اثرات آزاد سازی تجاری بر بخش کشاورزی، از طریق شاخص سطح تجارت بین المللی مورد بررسی قرار گرفت. برای این منظور ابتدا در قالب الگوهایی اثرات آزاد سازی بر متغیر های عرضه داخلی، واردات، صادرات و تقاضای داخلی محصولات منتخب (برنج، ذرت، گندم، پنبه، پسته و کشمش) بررسی شد. سپس اثرات گسترده تر آزاد سازی شامل کاهش مخارج دولت، کاهش تعرفه واردات و افزایش قیمت صادرات محصولات کشاورزی از طریق مدل تعادل عمومی قابل محاسبه بر بخش کشاورزی و غیر کشاورزی مورد بررسی قرار گرفت. به منظور بررسی روابط کوتاه و بلند مدت بین متغیر ها از مدل تصحیح خطا و مدل خود توضیح گسترده استفاده شد. داده های مورد نیاز از آمار نامه های سالانه کشاورزی و پایگاه اطلاعاتی فائو بدست آمد. همچنین پایه آمار الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه بر اساس ماتریس حسابداری اجتماعی سال ۱۳۸۰ می باشد. نتایج مطالعه نشان داد که در بلند مدت آزاد سازی تجاری بر عرضه و تقاضای داخلی گندم اثر منفی و بر واردات آن اثر مثبت، بر عرضه داخلی، تقاضای داخلی و واردات برنج اثر مثبت و بر تقاضای داخلی و واردات ذرت اثر مثبت دارد. نتایج حاصل از الگوی تعادل عمومی نشان داد با کاهش مخارج دولت به میزان ۲۰ درصد، سرمایه گذاری بخش خصوصی در شرایط بازار ارزشناور ۲۷/۴ درصد افزایش، تولید ناخالص داخلی کمتر از ۱ درصد کاهش، درآمدهای مالیاتی دولت، درآمدهای اکتسابی از عوامل تولید و واردات نیز تحت هر دو شرایط ارزی شناور و غیر شناور کمتر از ۱ درصد کاهش می یابد. با اعمال سیاست ارزی شناور، کاهش مخارج دولت باعث کاهش مصرف کالاهای کشاورزی به میزان کمتر از ۱ درصد توسط خانوارهای شهری و روستایی می گردد. با کاهش مخارج دولت، تولید بخش کشاورزی افزایش و تولید بخش غیر کشاورزی صرف نظر از سیاست ارزی کاهش و قیمت کالاهای کشاورزی و غیر کشاورزی افزایش می یابد. کاهش تعرفه واردات به میزان ۲۰ درصد منجر به کمتر از ۱ درصد افزایش تولید ناخالص داخلی و مصرف، سرمایه گذاری بخش خصوصی با اعمال نظام ارزی شناور بیش از ۱ درصد کاهش، واردات ۱/۲ درصد افزایش و درآمدهای دولت ۱۲ درصد کاهش و درآمد حاصل از عوامل تولید خانوارها ۱/۲ درصد افزایش خواهد یافت. با نظام ارزی شناور، ۲۰ درصد کاهش در تعرفه های واردات، صادرات بخش کشاورزی را ۰/۸۷ درصد افزایش خواهد داد. در مورد کالاهای غیر کشاورزی کاهش تعرفه های واردات منجر به افزایش مصرف نهایی کالاها توسط خانوارها، افزایش مصرف کالاهای سرمایه ای، و همچنین افزایش صادرات (تحت سناریوی ارزی شناور) می شود. با افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی به میزان ۲۰ درصد در صورت ارز شناور، تولید ناخالص داخلی ۱/۲۷ درصد، سرمایه گذاری بخش خصوصی کمتر از ۲ درصد رشد، درآمد مالیاتی بیش از ۹ درصد افزایش، مصرف کالاهای کشاورزی ۴/۵ درصد کاهش، میزان تولید کشاورزی ۹ درصد کاهش تولید بخش غیر کشاورزی ۶/۲۶ درصد افزایش خواهد یافت. همچنین با اعمال سیاست ارزی شناور مصرف سرمایه ای کالاهای کشاورزی و غیر کشاورزی به ترتیب ۸/۹ و ۷/۹ درصد کاهش و با نظام ارزی غیر شناور مصرف سرمایه ای کالاها بیش از ۱۹ درصد و صادرات کالاهای کشاورزی نیز ۳ درصد افزایش می یابد. قیمت کالاهای کشاورزی در فضای ارزی شناور ۲/۵ درصد کاهش و قیمت کالاهای غیر کشاورزی ۲/۶۱ درصد کاهش می یابد. در پایان پیشنهاداتی در جهت بهبود سیاست های تعدیل اقتصادی موجود ارائه گردیده است.

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	فصل اول - مقدمه
۲	۱-۱- مقدمه
۴	۱-۲- اهداف تحقیق
۵	۱-۳- فرضیات تحقیق
۷	فصل دوم - مروری بر مطالعات انجام شده
۸	۱-۲- مطالعات انجام شده در زمینه صادرات
۸	۱-۱-۲- مطالعات صورت گرفته در خارج از کشور
۹	۲-۱-۲- مطالعات صورت گرفته در خارج از کشور
۱۰	۲-۲- مطالعات انجام شده در زمینه تقاضای واردات
۱۰	۱-۲-۲- مطالعات صورت گرفته در خارج از کشور
۱۲	۲-۲-۲- مطالعات صورت گرفته در داخل کشور
۱۳	۳-۲- مطالعات انجام شده در زمینه عرضه داخلی
۱۳	۱-۳-۲- مطالعات صورت گرفته در خارج از کشور
۱۵	۲-۳-۲- مطالعات صورت گرفته در داخل کشور
۱۹	۴-۲- مطالعات انجام شده در زمینه تقاضای داخلی
۲۰	۵-۲- مطالعات صورت گرفته در رابطه با سیاست های تعدیل اقتصادی و آزاد سازی
۲۰	۱-۵-۲- مطالعات صورت گرفته در خارج از کشور
۲۷	۲-۵-۲- مطالعات صورت گرفته در داخل کشور
۳۷	فصل سوم - مبانی نظری و روش تحقیق
۳۸	۱-۳- مبانی نظری و روش تحقیق
۳۸	۱-۱-۳- شاخص بیانگر اندازه جهانی شدن و آزاد سازی تجاری

۴۰	۲-۳- تقاضای واردات و عرضه صادرات
۴۲	۳-۳- تابع عرضه صادرات
۴۲	۴-۳- تابع تقاضای واردات
۴۳	۵-۳- تابع عرضه داخلی
۴۳	۶-۳- تابع تقاضای داخلی
۴۴	۷-۳- بررسی ایستایی متغیرها
۴۴	۸-۳- شکست ساختاری و آزمونهای پایداری رگرسیون
۴۵	۹-۳- آزمون چو
۴۵	۱۰-۳- آزمون Cusum
۴۸	۱۱-۳- متدولوژی مدل خود توضیح با وقفه های گسترده
۵۳	۱۲-۳- تعیین مرتبه مدل خودتوضیح برداری
۵۴	۱-۱۲-۳- آزمون یوهانسن (۱۹۹۲)
۵۶	۱۳-۳- برآورد معادلات تصحیح خطای برداری
۵۷	۱۴-۳- مبانی و روش الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه
۵۷	۱-۱۴-۳- روش داده - ستانده
۵۸	۲-۱۴-۳- روش اقتصادسنجی
۵۸	۳-۱۴-۳- روش تعادل عمومی
۵۹	۴-۱۴-۳- تاریخچه الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه
۶۰	۱-۴-۱۴-۳- مدل های تعادل جزئی
۶۰	۲-۴-۱۴-۳- مدل های تعادل عمومی
۶۰	۵-۱۴-۳- ساختار کلی الگوی تعادل عمومی
۶۲	۱-۵-۱۴-۳- مفاهیم مدل تعادل عمومی
۶۳	۶-۱۴-۳- ساختار الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه
۶۸	۷-۱۴-۳- تصریح الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه
۶۹	۱-۷-۱۴-۳- ماتریس حسابداری اجتماعی
۷۲	۸-۱۴-۳- ساختار الگو
۷۴	۱-۸-۱۴-۳- پارامترهای الگو
۷۵	۲-۸-۱۴-۳- متغیرهای الگو
۷۶	۳-۸-۱۴-۳- معادلات قیمت ها
۷۶	۴-۸-۱۴-۳- جذب
۷۷	۵-۸-۱۴-۳- ارزش تولید داخلی
۷۷	۶-۸-۱۴-۳- قیمت تولید

- ۷۷.....۳-۱۴-۸-۷- قیمت ارزش افزوده.....
- ۷۷.....۳-۱۴-۸-۸- معادلات تولید و کالا.....
- ۷۸.....۳-۱۴-۸-۹- تابع تولید فعالیت.....
- ۷۸.....۳-۱۴-۸-۱۰- تقاضای عامل تولید.....
- ۷۸.....۳-۱۴-۸-۱۱- تقاضای کالاهای واسطه.....
- ۷۸.....۳-۱۴-۸-۱۲- تابع محصول (تولید).....
- ۷۸.....۳-۱۴-۸-۱۳- تابع عرضه مرکب (آرمینگتون).....
- ۷۹.....۳-۱۴-۸-۱۴- نسبت تقاضای کالای داخلی به واردات.....
- ۷۹.....۳-۱۴-۸-۱۵- عرضه کالاهای مرکب.....
- ۸۰.....۳-۱۴-۸-۱۶- تابع تبدیل محصول CES.....
- ۸۰.....۳-۱۴-۸-۱۷- نسبت عرضه کالای داخلی به صادرات.....
- ۸۱.....۳-۱۴-۸-۱۸- تبدیل محصول در کالاهای غیرصادراتی.....
- ۸۱.....۳-۱۴-۸-۱۹- معادلات نهادها.....
- ۸۱.....۳-۱۴-۸-۲۰- درآمد خانوارها.....
- ۸۲.....۳-۱۴-۸-۲۱- تقاضای مصرفی خانوارها.....
- ۸۲.....۳-۱۴-۸-۲۲- تقاضای سرمایه‌گذاری.....
- ۸۲.....۳-۱۴-۸-۲۳- درآمدهای دولت.....
- ۸۲.....۳-۱۴-۸-۲۴- مخارج دولت.....
- ۸۲.....۳-۱۴-۸-۲۵- قیدهای الگو.....
- ۸۳.....۳-۱۴-۸-۲۶- بازارهای عوامل تولید.....
- ۸۳.....۳-۱۴-۸-۲۷- بازار کالاهای مرکب.....
- ۸۴.....۳-۱۴-۸-۲۸- توازن در حساب جاری سایر نقاط جهان (بر حسب ارز خارجی).....
- ۸۴.....۳-۱۴-۸-۲۹- توازن پس‌انداز - سرمایه‌گذاری.....
- ۸۵.....۳-۱۴-۸-۳۰- معادله نرمال‌کننده قیمت.....
- ۸۵.....۳-۱۵- داده‌های مورد استفاده.....

۸۶..... فصل چهارم - نتایج و بحث.....

- ۸۷.....۴-۱- کالاهای وارداتی.....
- ۸۷.....۴-۱-۱- گندم.....
- ۸۷.....۴-۱-۱-۱- تابع عرضه.....
- ۹۲.....۴-۱-۱-۲- تابع تقاضای داخلی گندم.....
- ۹۵.....۴-۱-۱-۳- تابع تقاضای واردات.....

- ۹۷.....۲-۱-۴-۴ برنج
- ۹۷.....۱-۲-۱-۴-۴ تابع عرضه داخلی
- ۹۸.....۲-۲-۱-۴-۴ تابع تقاضای داخلی
- ۹۹.....۲-۲-۱-۴-۴ تابع تقاضای واردات
- ۱۰۰.....۳-۱-۴-۴ ذرت
- ۱۰۰.....۱-۳-۱-۴-۴ تابع عرضه داخلی
- ۱۰۴.....۲-۳-۱-۴-۴ تابع تقاضای داخلی ذرت
- ۱۰۸.....۳-۳-۱-۴-۴ تقاضای واردات ذرت
- ۱۰۹.....۲-۴-۴ کالاهای صادراتی
- ۱۱۰.....۱-۲-۴-۴ پسته
- ۱۱۰.....۱-۱-۲-۴-۴ تابع عرضه
- ۱۱۴.....۲-۱-۲-۴-۴ تابع تقاضای داخلی پسته
- ۱۱۸.....۳-۱-۲-۴-۴ تابع عرضه صادرات پسته
- ۱۱۹.....۳-۲-۴-۴ پنبه
- ۱۱۹.....۱-۳-۲-۴-۴ تابع عرضه داخلی پنبه
- ۱۲۲.....۲-۳-۲-۴-۴ تابع تقاضای داخلی پنبه
- ۱۲۵.....۳-۳-۲-۴-۴ تابع عرضه صادرات پنبه
- ۱۲۶.....۴-۲-۴-۴ کشمش
- ۱۲۷.....۱-۴-۲-۴-۴ تابع عرضه داخلی کشمش
- ۱۳۰.....۲-۴-۲-۴-۴ تابع تقاضای داخلی کشمش
- ۱۳۳.....۳-۴-۲-۴-۴ عرضه صادرات کشمش
- ۱۳۴.....۳-۴-۴ الگوی تعادل عمومی قابل محاسبه
- ۱۳۴.....۱-۳-۴-۴ مبنای آماری
- ۱۳۷.....۲-۳-۴-۴ تحلیل ماتریس
- ۱۳۷.....۱-۲-۳-۴-۴ حساب کالاها و خدمات
- ۱۳۸.....۲-۲-۳-۴-۴ حساب فعالیتها
- ۱۴۰.....۳-۲-۳-۴-۴ حساب درآمد عوامل تولید
- ۱۴۰.....۱-۳-۲-۳-۴-۴ حساب نهادها
- ۱۴۱.....۲-۳-۲-۳-۴-۴ مالیاتها (درآمدهای دولت)
- ۱۴۳.....۴-۴-۴ تصریح الگوی تعادل عمومی اقتصاد ایران
- ۱-۴-۴-۴ اثرات تغییر مخارج دولت، کاهش تعرفه واردات و قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر برخی از متغیرهای کلان اقتصاد
- ۱۴۴.....

- ۴-۴-۱-۱- اثرات حاصل از کاهش مخارج دولت بر متغیرهای تولید ناخالص داخلی، مصرف بخش خصوصی، سرمایه گذاری بخش خصوصی، صادرات، واردات، مالیات، مصرف خانوارها، درآمد خانوارها، درآمد دولت تولید، مصرف کالاهای سرمایه ای، صادرات کشاورزی، عرضه کالاها و قیمت ۱۴۵
- ۴-۴-۱-۱-۱- تولید ناخالص داخلی ۱۴۵
- ۴-۴-۱-۱-۲- مصرف بخش خصوصی ۱۴۵
- ۴-۴-۱-۱-۳- سرمایه گذاری بخش خصوصی ۱۴۶
- ۴-۴-۱-۱-۴- صادرات ۱۴۷
- ۴-۴-۱-۱-۵- واردات ۱۴۸
- ۴-۴-۱-۱-۶- مالیات ۱۴۸
- ۴-۴-۱-۱-۷- مصرف خانواره ۱۴۹
- ۴-۴-۱-۱-۸- درآمد خانوارها ۱۵۰
- ۴-۴-۱-۱-۹- درآمد کل خانوارها ۱۵۱
- ۴-۴-۱-۱-۱۰- درآمد دولت ۱۵۲
- ۴-۴-۱-۱-۱۱- تولید ۱۵۲
- ۴-۴-۱-۱-۱۲- مصرف کالاهای سرمایه ای ۱۵۳
- ۴-۴-۱-۱-۱۳- صادرات کشاورزی ۱۵۳
- ۴-۴-۱-۱-۱۴- عرضه کالاها ۱۵۴
- ۴-۴-۱-۱-۱۵- قیمت ها ۱۵۵
- ۴-۴-۱-۲- اثرات کاهش تعرفه واردات بر متغیرهای تولید ناخالص داخلی، مصرف بخش خصوصی، سرمایه گذاری بخش خصوصی، صادرات، واردات، مالیات، مصرف خانوارها، درآمد خانوارها، درآمد دولت، تولید، مصرف کالاهای سرمایه ای، صادرات کشاورزی، عرضه کالاها و قیمت ۱۵۶
- ۴-۴-۱-۲-۱- تولید ناخالص داخلی ۱۵۶
- ۴-۴-۱-۲-۲- مصرف بخش خصوصی ۱۵۷
- ۴-۴-۱-۲-۳- سرمایه گذاری بخش خصوصی ۱۵۸
- ۴-۴-۱-۲-۴- صادرات ۱۵۹
- ۴-۴-۱-۲-۵- واردات ۱۶۰
- ۴-۴-۱-۲-۶- مالیات ۱۶۰
- ۴-۴-۱-۲-۷- مصرف کالاها میان خانوارهای شهری و روستایی ۱۶۱
- ۴-۴-۱-۲-۸- درآمد اکتسابی نهادها ۱۶۳
- ۴-۴-۱-۲-۹- درآمد کل خانوارها ۱۶۳

۱۶۵.....	۱۰-۲-۱-۴-۴- درآمد دولت
۱۶۶.....	۱۱-۲-۱-۴-۴- تولید
۱۶۷.....	۱۲-۲-۱-۴-۴- مصرف سرمایه ای کالاها
۱۶۸.....	۱۳-۲-۱-۴-۴- صادرات کالاهای کشاورزی
۱۶۹.....	۱۴-۲-۱-۴-۴- عرضه
۱۷۰.....	۱۵-۲-۱-۴-۴- قیمت ها
	۳-۱-۴-۴- اثرات حاصل از افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر
	متغیرهای تولید ناخالص داخلی، مصرف بخش خصوصی، سرمایه گذاری بخش
	خصوصی، صادرات، واردات، مالیات، مصرف خانوارها، درآمد خانوارها، درآمد دولت، تولید،
۱۷۱.....	مصرف کالاهای سرمایه ای، صادرات کشاورزی، عرضه کالاها و قیمت
۱۷۲.....	۱-۳-۱-۴-۴- تولید ناخالص داخلی
۱۷۲.....	۲-۳-۱-۴-۴- مصرف بخش خصوصی
۱۷۳.....	۳-۳-۱-۴-۴- سرمایه گذاری بخش خصوصی
۱۷۳.....	۴-۳-۱-۴-۴- صادرات
۱۷۴.....	۵-۳-۱-۴-۴- واردات
۱۷۵.....	۶-۳-۱-۴-۴- مالیاتهای غیر مستقیم
۱۷۶.....	۷-۳-۱-۴-۴- مصرف کالا توسط خانوارها
۱۷۷.....	۸-۳-۱-۴-۴- درآمد اکتسابی خانوارها
۱۷۸.....	۹-۳-۱-۴-۴- درآمد کل خانوارها
۱۷۹.....	۱۰-۳-۱-۴-۴- درآمد دولت
۱۷۹.....	۱۱-۳-۱-۴-۴- تولید
۱۸۱.....	۱۲-۳-۱-۴-۴- مصرف سرمایه ای کالاها کشاورزی
۱۸۲.....	۱۳-۳-۱-۴-۴- صادرات کالاهای کشاورزی
۱۸۲.....	۱۴-۳-۱-۴-۴- عرضه
۱۸۳.....	۱۵-۳-۱-۴-۴- قیمت ها

۱۸۵.....	فصل پنجم - خلاصه، نتیجه گیری و پیشنهادات
۱۸۶.....	۱-۵- خلاصه
۲۱۶.....	منابع

فهرست جداول

صفحه

عنوان

فصل سوم:

جدول ۱-۳- ماتریس حسابداری اجتماعی کلان ۷۱

فصل چهارم:

جدول (۱): نتایج بررسی ایستایی متغیرهای تابع عرضه گندم ۸۸

جدول (۲): نتایج تفصیلی مدل عرضه گندم (۰ و ۱ و ۰ و ۰) ARD ۸۹

جدول (۳): نتایج برآورد رابطه بلندمدت عرضه داخلی گندم ۹۰

جدول (۴): نتایج برآورد مدل تصحیح خطای عرضه گندم ۹۱

جدول (۵): نتایج ایستایی متغیرهای تابع تقاضای داخلی گندم ۹۲

جدول (۶): نتایج تفصیلی مدل تقاضای داخلی گندم (۲ و ۱ و ۲ و ۲) ARDL ۹۳

جدول (۷): نتایج برآورد رابطه بلندمدت تقاضای داخلی گندم ۹۴

جدول (۸): نتایج حاصل از برآورد مدل تصحیح خطای تقاضای داخلی گندم ۹۵

جدول (۹): نتایج ایستایی متغیرهای تابع تقاضای واردات گندم ۹۶

جدول (۱۰): نتایج برآورد تابع تقاضای واردات گندم ۹۶

جدول (۱۱): نتایج برآورد عرضه برنج ۹۸

جدول (۱۲): نتایج برآورد تابع تقاضای داخلی برنج ۹۹

جدول (۱۳): نتایج برآورد تابع تقاضای واردات برنج ۱۰۰

جدول (۱۴): نتایج بررسی ایستایی متغیرهای مدل عرضه ذرت ۱۰۱

جدول (۱۵): نتایج تفصیلی حاصل از برآورد مدل (۲ و ۲ و ۰ و ۲ و ۲) ARDL ۱۰۱

- جدول (۱۶): نتایج رابطه بلندمدت عرضه ذرت ۱۰۲
- جدول (۱۷): نتایج برآورد مدل تصحیح خطای (۲ و ۲ و ۰ و ۲ و ۲) ARDL ۱۰۳
- جدول (۱۸): نتایج تفصیلی حاصل از برآورد مدل تابع تقاضای داخلی ذرت
- ARDL (۱ و ۱ و ۲ و ۲ و ۲) ۱۰۵
- جدول (۱۹): نتایج حاصل از برآورد رابطه بلندمدت تقاضای داخلی ذرت
- ARDL (۱ و ۱ و ۲ و ۲ و ۲) ۱۰۶
- جدول (۲۰): نتایج حاصل از برآورد مدل تصحیح خطای ذرت
- ARDL (۱ و ۱ و ۲ و ۲ و ۲) ۱۰۷
- جدول (۲۱): نتایج برآورد تقاضای واردات ذرت ۱۰۸
- جدول (۲۲): نتایج بررسی ایستایی متغیرهای تابع عرضه داخلی پسته ۱۱۰
- جدول (۲۳): نتایج مدل عرضه پسته (۲ و ۲ و ۲ و ۲ و ۲) ARDL ۱۱۱
- جدول (۲۴): نتایج رابطه بلندمدت تابع عرضه پسته (۲ و ۲ و ۲ و ۲ و ۲) ARDL ۱۱۲
- جدول (۲۵): نتایج حاصل از برآورد مدل تصحیح خطای پسته (۲ و ۲ و ۲ و ۲ و ۲) ARDL ۱۱۳
- جدول (۲۶): نتایج تفصیلی مدل تقاضای داخلی پسته (۱ و ۰ و ۲ و ۲) ARDL ۱۱۵
- جدول (۲۷): نتایج رابطه بلندمدت تقاضای داخلی پسته (۱ و ۰ و ۲ و ۲) ARDL ۱۱۶
- جدول (۲۸): نتایج حاصل از برآورد الگوی تصحیح خطای تقاضای داخلی پسته ۱۱۷
- جدول (۲۹): نتایج برآورد تابع عرضه صادرات پسته ۱۱۸
- جدول (۳۰): نتایج بررسی ایستایی متغیرهای تابع عرضه داخلی پنبه ۱۱۹
- جدول (۳۱): نتایج تفصیلی مدل عرضه داخلی پنبه (۰ و ۰ و ۰ و ۰ و ۰) ARDL ۱۲۰
- جدول (۳۲): نتایج مدل تصحیح خطای عرضه داخلی پنبه ۱۲۱
- جدول (۳۳): نتایج تفصیلی مدل تقاضای داخلی پنبه (۰ و ۰ و ۰ و ۰) ARDL ۱۲۲
- جدول (۳۴): نتایج رابطه بلندمدت تقاضای داخلی پنبه ۱۲۳
- جدول (۳۵): نتایج برآورد الگوی تصحیح خطای پنبه ۱۲۴

- جدول (۳۶): نتایج مدل لگاریتمی دوطرفه عرضه صادرات پنبه ۱۲۵
- جدول (۳۷): نتایج بررسی ایستایی متغیرهای تابع عرضه کشمش ۱۲۷
- جدول (۳۸): نتایج تفصیلی مدل عرضه داخلی کشمش ۱۲۸
- جدول (۳۹): نتایج رابطه بلندمدت تابع عرضه داخلی کشمش (۰ و ۱ و ۲ و ۱ و ۰) ARDL ۱۲۸
- جدول (۴۰): نتایج الگوی تصحیح خطا عرضه کشمش (۰ و ۱ و ۲ و ۱ و ۰) ARDL ۱۲۹
- جدول (۴۱): نتایج تفصیلی تابع تقاضای داخلی کشمش (۰ و ۱ و ۰ و ۰) ARDL ۱۳۱
- جدول (۴۲): نتایج رابطه بلندمدت تقاضای داخلی کشمش (۰ و ۱ و ۰ و ۰) ARDL ۱۳۱
- جدول (۴۳): نتایج مدل تصحیح خطای داخلی کشمش (۰ و ۱ و ۰ و ۰) ARDL ۱۳۲
- جدول (۴۴): نتایج حاصل از برآورد تابع عرضه صادرات کشمش ۱۳۳
- جدول (۴۵): ماتریس جمع‌شده الگوی مورد مطالعه و مقایسه آن با ماتریس اصلی ۱۳۵
- جدول (۴۶): ماتریس حسابداری اجتماعی الگوی مورد مطالعه (میلیارد ریال) ۱۳۶
- جدول (۴۷): سهم کالاهای تولید شده به تفکیک محل تولید (درصد) ۱۳۸
- جدول (۴۸): ضرایب فنی تولید (سهم هزینه فعالیت‌ها از گروه‌های کالایی) ۱۳۹
- جدول (۴۹): سهم کالاهای تولید شده به تفکیک محل تولید (درصد) ۱۴۰
- جدول (۵۰): سهم تقاضای هر یک از نهادها از کالاها (درصد) ۱۴۱
- جدول (۵۱): سهم هر یک از مالیات‌ها از مجموع درآمدهای دولت (درصد) ۱۴۱
- جدول (۵۲): اثر کاهش مخارج دولت بر تولید ناخالص داخلی (درصد) ۱۴۵
- جدول (۵۳): اثر کاهش مخارج دولت بر مصرف بخش خصوصی (درصد) ۱۴۶
- جدول (۵۴): اثر کاهش مخارج دولت بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی (درصد) ۱۴۷
- جدول (۵۵): اثر کاهش مخارج دولت بر صادرات (درصد) ۱۴۷
- جدول (۵۶): اثر کاهش مخارج دولت بر واردات (درصد) ۱۴۸
- جدول (۵۷): اثر کاهش مخارج دولت بر مالیات (درصد) ۱۴۹
- جدول (۵۸): اثر کاهش مخارج دولت بر مصرف خانوارها (درصد) ۱۵۰
- جدول (۵۹): اثر کاهش مخارج دولت بر درآمد اکتسابی نهادها (درصد) ۱۵۱

- جدول (۶۰): اثر کاهش مخارج دولت بر درآمد کل خانوارها (درصد) ۱۵۱
- جدول (۶۱): اثر کاهش مخارج دولت بر درآمد دولت (درصد) ۱۵۲
- جدول (۶۲): اثر کاهش مخارج دولت بر تولیدات بخش های مختلف اقتصاد (درصد) ۱۵۳
- جدول (۶۳): اثر کاهش مخارج دولت بر مصرف کالاهای سرمایه‌ای (درصد) ۱۵۳
- جدول (۶۴): اثر کاهش مخارج دولت بر صادرات (درصد) ۱۵۴
- جدول (۶۵): اثر کاهش مخارج دولت بر عرضه کالاها (درصد) ۱۵۵
- جدول (۶۶): اثر کاهش مخارج دولت بر قیمت‌ها (درصد) ۱۵۶
- جدول (۶۷): اثر کاهش تعرفه واردات بر تولید ناخالص داخلی (درصد) ۱۵۷
- جدول (۶۸): اثر کاهش تعرفه واردات بر مصرف بخش خصوصی (درصد) ۱۵۸
- جدول (۶۹): اثر کاهش تعرفه واردات بر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی (درصد) ۱۵۸
- جدول (۷۰): اثر کاهش تعرفه واردات بر صادرات (درصد) ۱۵۹
- جدول (۷۱): اثر کاهش تعرفه واردات بر واردات (درصد) ۱۶۰
- جدول (۷۲): اثر کاهش تعرفه واردات بر مالیات (درصد) ۱۶۱
- جدول (۷۳): اثر کاهش تعرفه واردات بر مصرف خانوارها (درصد) ۱۶۱
- جدول (۷۴): اثر کاهش تعرفه واردات بر درآمد اکتسابی نهادها (درصد) ۱۶۳
- جدول (۷۵): اثر کاهش تعرفه واردات بر درآمد کل خانوارها (درصد) ۱۶۴
- جدول (۷۶): اثر کاهش تعرفه واردات بر درآمد دولت (درصد) ۱۶۵
- جدول (۷۷): اثر کاهش تعرفه واردات بر تولیدات بخش های مختلف اقتصاد (درصد) ۱۶۶
- جدول (۷۸): اثر کاهش تعرفه واردات بر مصرف کالاهای سرمایه‌ای (درصد) ۱۶۷
- جدول (۷۹): اثر کاهش تعرفه واردات بر صادرات کالاهای کشاورزی (درصد) ۱۶۹
- جدول (۸۰): اثر کاهش تعرفه واردات بر عرضه کالاها (درصد) ۱۷۰
- جدول (۸۱): اثر کاهش تعرفه واردات بر قیمت‌ها (درصد) ۱۷۱
- جدول (۸۲): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر تولید ناخالص داخلی ۱۷۲

- جدول (۸۳): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر مصرف بخش خصوصی (درصد) ... ۱۷۳
- جدول (۸۴): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر سرمایه گذاری بخش خصوصی (درصد) ... ۱۷۳
- جدول (۸۵): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر صادرات (درصد) ۱۷۴
- جدول (۸۶): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر واردات (درصد) ۱۷۵
- جدول (۸۷): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر مالیات های غیر مستقیم (درصد) ... ۱۷۵
- جدول (۸۸): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر مصرف خانوارها (درصد) . ۱۷۷
- جدول (۸۹): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر درآمد اکتسابی نهادها (درصد) ۱۷۸
- جدول (۹۰): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر درآمد کل خانوارها (درصد) ۱۷۸
- جدول (۹۱): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر درآمد دولت (درصد) ۱۷۹
- جدول (۹۲): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر تولید (درصد) ۱۸۰
- جدول (۹۳): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر مصرف کالاهای سرمایه ای (درصد) ۱۸۱
- جدول (۹۴): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی صادرات (درصد) ۱۸۲
- جدول (۹۵): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر عرضه کالاها (درصد) ۱۸۳
- جدول (۹۶): اثر افزایش قیمت صادراتی محصولات کشاورزی بر قیمت ها (درصد) ۱۸۴

فهرست نمودارها

صفحه

عنوان

نمودار ۱-۳: الگوی چرخشی درآمد - مخارج اقتصاد	۶۱
نمودار ۲-۳: اجزای مدل تعادل عمومی	۶۴

از جمله موضوعات مهمی که بطور گسترده در اقتصاد کلان مطرح است، انتخاب سیاست‌ها و ابزارهای مناسب در جهت از بین بردن عدم تعادل و ایجاد ثبات اقتصادی است. سیاست‌های مثبت اقتصادی به مجموعه سیاست‌هایی اطلاق می‌شود که جهت دستیابی به یک رشته اهداف اقتصادی مانند بهبود تراز پرداختهای تجاری و کاهش تورم داخلی مورد استفاده قرار می‌گیرد. سیاست‌های تثبیت اقتصادی را می‌توان براساس اثر اولیه آنها بر تقاضای واقعی و یا عرضه واقعی به دو گروه تقسیم نمود. گروه اول سیاست‌های طرف تقاضا و گروه دوم سیاست‌های طرف عرضه نامیده می‌شود. هدف اصلی سیاست‌های طرف تقاضا تأثیرگذاری بر سطح کل یا نرخ رشد تقاضای داخلی اسمی می‌باشد. این سیاست‌ها شامل سیاست‌های پولی و مالی است. سیاست‌های طرف عرضه تمایل به افزایش حجم کالاها و خدمات واقعی که توسط تولیدکنندگان داخلی با توجه به تقاضای کل اسمی عرضه می‌شود، دارند. سیاست‌های پولی و مالی مهمترین سیاست‌هایی هستند که در زمینه مدیریت تقاضا مورد استفاده قرار می‌گیرند. اجرای سیاست‌های پولی و مالی یکی از مهمترین ابزارهای سیاست‌گذاری برای رسیدن به اهداف کلان اقتصادی از جمله توزیع عادلانه درآمد، افزایش نرخ رشد اقتصادی و سطح اشتغال و ثبات قیمت‌ها می‌باشد (مجدزاده طباطبایی، ۱۳۷۶)

دولت سیاست‌های مالی را از طریق تغییر مخارج اعمال و در پی ایجاد تغییرات لازم معطوف به اهداف خاص برمی‌آید. امروزه نیز علیرغم اختلاف نظر در مورد حوزه و گستره دخالت دولت در اقتصاد، کماکان دولت‌ها از جمله مهمترین کارگزاران اقتصادی در بسیاری از اقتصادهای جهان محسوب می‌شوند. از سوی دیگر همانطور که می‌دانیم به دنبال به ثمر نشستن مذاکرات دوراروگوئه و امضاء موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت گات در سال ۱۹۹۴ و همچنین تشکیل سازمان تجارت جهانی (WTO) روال گذشته حمایت از برخی بخشهای اقتصاد بویژه بخش کشاورزی تغییر کرده است. بر این اساس تلاش همه جانبه‌ای برای آزادسازی تجارت کالاها شروع شد. مجموع تلاش‌های انجام شده نهایتاً منجر به ظهور توافق‌هایی در بین اعضای سازمان